

ZVONČEK

Čist s podobami za mladino

Čelo 35

Februar 1934

Štev. 6

Gustav Sitrniša

Kurent se je izgubil

Pripetila se je nesreča, Kurent se je izgubil. Ljudje so imeli skrbi in težave, a vsako leto so se poveselili, ko jih je obiskal šaljivi Kurent in jih potolažil s svojimi norčijami. Potem se je nenadoma izgubil in nihče ga ni mogel najti. Povsod so stikali za njim in izpraševali zanj. Ta je trdil, da ga je videl, oni, da ga je srečal, vendarle ga ni bilo nikjer, kakor bi se bil udril v zemljo.

In ljudje so bili žalostni. »Žalost ga je pregnala, morda ga je še celo umorila!« so trdili tisti, ki so bili najbolj črnogledi.

»Kaj pa naj počnemo brez njega? Težko je življenje, a vsako leto nam je zasijalo veselje, Kurent je prišel ves vesel in večno mlad. Pred njim je vse pelo in vriskalo, smeh je sejal okoli sebe, povsod so bile samo radostne misli in človek je pozabil na vso žalost in tegobo teh dni!«

Tako nekako so vsi govorili, a žalovanje ni pomagalo, Kurenta ni bilo nikjer.

Potem se je nekdo spomnil:

»Razpišimo nagrado! Kdor ga najde, naj dobi večjo vsoto denarja!«

»Razpišimo jo!« so se razveselili ljudje in se oprijeli te misli kakor poslednje rešilne bilke.

In razpisali so nagrado. Ljudje so čitali povsod:

»Izgubil se je naš šegavi, vedno norčavi Kurent. Kdor ga najde, ali

sreča, kdor pove, kje ga je dobiti, mu plačamo nagrado, kar celega »jurja«, da bo tudi sam lahko vesel in zadovoljen!«

Nekateri so zmajevali z glavami:

»Kurenta so izgubili, pa ga ne morejo najti! Mi naj ga iščemo? Delo imamo in skrbi, če ga ne najdemo, bo še tisto zamujeno, kar zaslužimo vsak dan! Ne, ne pojdemo ga iskat!«

In nihče ni šel poizvedovat za njim.

Tudi otroci so brali tisti oglas in hiteli domov pravit svojim staršem:

»Vажna novica je razglašena! Kurent se je izgubil, tisti veseljak, ki je ljudi zabaval, da so pozabili na žalost in bolečine ter bili radostni kakor otroci!«

In tudi deca je premišljevala, kje bi izteknila Kurenta, pa ni nič pametnega uganila.

* *

Stari Kurent je ležal tedaj na slamni v neki beraški koči in trpel hude bolečine. Njegove noge so bile raznjene od večne hoje, njegov obraz je bil ves skremžen od večnega smeha, mesto veselja na obrazu so mu polzele po licih debele solze.

In v tisti koči je prebivala revna ženica s sinčkom Marfinčkom.

In pritekel je sinček iz šole in povedal:

»Kurenta iščejo. Da, nagrado so razpisali za tistega, ki ga najde. Vi ste rekli, da ste Kurent. Takoj pojdem in povem ter dobim denar!«

Kurent je zajadil:

»Ne stori tega greha, kajti vsem eno boš zaslužil denar! Jaz ne morem več uganjati norčij, ne veselo poskakovati, kajti žalost me je uničila, tista žalost, ki danes tare ljudi in jih muči, in tista skrb, ki jim ne

da spati vse noči. Tegoba mi je legla na ramena, da niso več prožne moje roke in ne morem več piskati na piščalko. In to je bridko, deček moj mali!

Zato ne povej nikomur, da sem tukaj! Stari Kurent bo danes ali jutri umrl in pokopali ga bodo kakor vsakega drugega človeka, nihče ne bo vedel, da je to tisti veseli mož, ki je vsemu svetu mešal glave.

Kurent mora biti mlad in vesel! Radost je samo v otrocih, le deca pozna veselje! In če ne boste otroci veseli, bodo starši večno žalostni.

Slušaj me, deček moj mali, in pojdi ti med ljudi! Evo ti moje piščali,

pokrij moj klobuk in zapiskaj na mojo piščal! Kamor boš prišel, bodo poskakovali in te objemali. Ostani pa samo en dan med ljudmi! Tisti edini dan boš dobil vsega dovolj. Vrne se in prinesi materi! Dobro se vama bo poslej godilo. A ne pozabi, samo en dan vsako leto postani Kurent in nič več! Kajti, če je preveč veselja v ljudeh in če predolgo traja, ga ne znajo več ceniti!«

In deček je vzel piščalko in preluknjani klobuk ter si ga pokril.

In ko ga je pogledala njegova mati, se je pričela smejati do solz.

»Zasviraj za poskušnjo!« je ukazal starec. In zasviral je. Njegova mati, stara pametna ženica se je ujezila, zakaj morala je dvigniti noge in zaplesati kakor šestnajstletno dekle.

In potem se je Martinček poslovil in jo mahnil v svet.

Kamor je prišel, je dvignil piščalko k ustom in zasviral. Ljudje so se razveselili:

»Mladi Kurent je prišel, o, kako je prijazen in vesel in kako sviral! Da, pravo veselje daje le mladost samal!«

In vsi so plesali, objemali Martinčka in mu dajali svoje darove. On pa je hitel in hitel, kajti dolga je bila pot in treba je bilo vse opraviti v enem dnevu. Sam ni vedel, kako so ga noge nesle, a šel je kakor misel iz kraja v kraj.

Ljudje so bili srečni. Nekateri so od veselja jokali, ga silili, naj ostane, in mu ponujali vse, kar so imeli. A on je hitel dalje in dalje...

Povsod je šla vesela pesem, povsod je pustil zadovoljne in radostne obraze.

In ko se je tisti dan pozno ponoči vračal, je srečal starko, ki ga je jezno pogledala.

»Zakaj me tako mrko gledaš, mamica?« jo je veselo vprašal.

»Jaz sem Pepelnica, resno življenje oznanjam. Pa si prišel ti in ljudje so ponoreli.«

»Želim samo, da bi bili nedolžno veseli, zato jih obiščem samo en dan! Če sami preveč nore, nisem kriv!« je odvrnil deček in šel dalje.

In ko je prišel Martinek domov, je ležal stari Kurent v poslednjih vzdihih. Ko je zagledal dečka, se je vendar veselo zasmel: »Vesel sem, da sem te našel. Le razveseljuj ljudi! Zdaj pa zaigraj še meni eno, da bom laže umrl!«

In deček je zapiskal. Zaplesala je njegova siva mamica, kimal je stari Kurent in mahal z rokama. Pesem je bila vedno lepša in poskočnejša.

Ko je Martinček nehal, je ležal starec na ležišču miren in tih, smejal se je kakor na veselem svatovanju.

In ko mu je deček pogledal v obraz, je videl, da je mrtev...

Kako so pisali stari narodi

Vsak otrok ima danes svoj svinčnik in pero za pisanje. Nekateri imajo raznobarvne svinčnike, drugi celo polnilna peresa, ki hranijo v sebi črnilo.

Vseh teh pripomočkov, ki smo jih našli, v starih časih ni bilo. Polnilna peresa so izumili šele pred kratkim. Saj pred nekaj več kot sto leti niso poznali niti navadnih jeklenih peres, kakršna vi danes uporabljate za pisanje.

Kako pa so potem pisali naši predniki? Kadar so ljudje hoteli nekaj zabeležiti, so se poslužili tistega, kar jim je bilo najbolj pri roki. S koničastim kamnom so risali znake in pisali po gladkih stenah in skalah.

Na pečinah se še danes vidijo slike in risbe, ki so jih pred mnogimi tisoči let risali s kamnom prazgodovinski ljudje. Ti davni prebivavci naše zemlje, ki so risali te znake v kamen, niso poznali hiš niti obleke, temveč so živeli v prirodnih špi-ljah in jamah in so se oblačili v kože divjih živali.

Egipčani so bili najizobraženejši narod v pričetku zgodovine. Izumili so pero iz lesa, katerega so pozneje prevzeli od njih tudi drugi stari narodi.

Rimljani so istotako pisali z lesenimi peresi. Pisarji so nosili s seboj pisalne potrebščine v usnjati torbici, v kateri je bil tintnik in goba. Ko so znanstveniki in starinoslovci izkopavali rimsko mesto Pompeji, katero je v rimski dobi zasul vulkan, so našli v mnogih hišah take preproste pisalne potrebščine. Rimljani pa so pisali tudi z navadnim, ošiljenim lesenim peresom po voščeni tablici. Ta način pisanja

so uporabljali tudi pozneje v srednjem ve-ku, toda takrat je že prišlo v rabo gosje pero, ki je hitro izpodrinilo vse ostale načine pisanja. Da so mogli pisati z gosjim peresom, so ga rezali tako, da mu je bil konec podoben našemu običajnemu jeklenemu peresu.

Ko so pred sto leti, po osvobojenju Srbov od Turkov, odprli v Beogradu prve srbske narodne šole, učenci niso imeli jeklenih peres, temveč so pisali z gosjimi peresi. Vsak učenec je moral prinesiti v šolo po štiri taka peresa. Učitelj je dijakom ta peresa rezal in pripravljaj za pisanje; za trud pa je obdržal od vsakega učenca po eno pero za sebe. Gosja peresa so se zelo hitro izrabila, zato so jih morali večkrat obrezavati in nadomestiti z novimi.

V starih časih so bogati ljudje namesto gosjih peres uporabljali labodja peresa, ker je veljal labod za fino in plemenito žival.

Visoke osebnosti so se posluževale za pisanje peres iz dragocenih kovin, iz srebra